

Zalai PaNaNet Hírek

„Összeköt a természet” • Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság • 8229 Csupak, Kossuth u. 16. • www.bfnp.hu • 4. szám • 2020. tavasz

II. Kerka–Mura Vízimuri

Az első, 2018. júliusi alkalomhoz hasonlóan nagy érdeklődés övezte a 2019. július 13–14. között Kerka-szentkirály és Muraszemenye térségében megrendezett II. Kerka–Mura Vízimurit.

A két nap alatt több mint kétszázötvenen vettek részt a programon, amire 17, négy–nyolc főből álló csapat nevezett. Családi és baráti társaságok próbálhatták ki vadregényes folyókon az evezést, és sok más érdekes kihívást is teljesíthettek a csapatverseny keretében, ahol nemcsak a gyorsaság, hanem

Több mint kétszázötvenen vettek részt a Kerka-Mura Vízimuri 2019. programjain.

a felkészültség és a megfigyelőképesség is számított.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság az INTERREG V-A Ausztria–Magyarország Programban támogatást nyert PaNaNet+

projekt keretében valósította meg az eseményt. A szervezéssel megbízott Pisztráng Kör Egyesület a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósággal és a helyi civil szervezetekkel, vállalkozókkal

együttműködve tervezte meg a két nap programját. Kiemelt célkitűzés volt a természeti értékek bemutatása, nem tudományos előadás, hanem játékos, interaktív felfedezés formájában.

A vízfesztivál első napján a benevezett csapatok Kerkaszentkirályon szálltak csónakba, majd Muraszemenyén, a Hódvár Vízitúra Kikötőben értek partot. Onnan kerékpáros felfedező

úton jutottak vissza Kerkaszentkirályra, ahol még sok izgalmas szárazföldi kaland várt rájuk.

A második napon vezetett vízi, kerékpáros és gyalogos túrák közül választhattak a jelenlévők.

A PaNaNet+ projekt keretében 2018 és 2019 júliusában megvalósított vízfesztiválok tapasztalatai alapján valós igény van az ilyen jellegű, aktív szabadidős programkínálatra. Ennek megfelelően a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a térségi partnerekkel együttműködésben tervezi a programsorozatot folytatását.

bfnp.hu/kerka-mura

NEduNet – az új határon átnyúló kezdeményezés

A Pannonian Nature Network – a nyugat-pannon térség natúr- és nemzeti parkjainak határon átnyúló projektje – 2008 óta elkezdett és tapasztalt partnerekből álló, erős hálózatot hozott létre. Ezzel egyidejűleg lehetővé tette valamennyi érdekelt területen a természeti élmény ökoturisztikai kínálatának, valamint infrastruktúrájának jelentős bővítését és fejlesztését.

A „természeti élmény” területének határon átnyúló súlyát az INTERREG V-A Ausztria–Magyarország Programban megvalósuló PaNaNet+ projekt keretében fejlesztik tovább. A határon átnyúló projektek helyét és szerepét méltatta Rácz András, az Agrárminisztérium környezetügyért felelős államtitkára a Nature Education Network – NEduNet – projekt nyitórendezvényén 2019. augusztus 27-én az ausztriai Illmitzben (Illmitz), ahol bemutatták a Fertő–Hanság és a Neusiedler See–Seewinkel Nemzeti Park legújabb közös kezdeményezését. Rácz András előadásában elmondta, hogy a 2020-ban véget érő többéves pénzügyi időszakban a

hazai költségvetés és az Európai Unió forrásainak felhasználásával több mint 60 milliárd forintot fordítottak a természeti értékeink megőrzésére és bemutatására. Az így megvalósult közel száz projektnek köszönhetően összességében legalább 100 ezer hektáron javult természeti területeink állapota. Ennek is köszönhető, hogy ma Magyarországon a nemzeti parkok az ökoturizmus legnagyobb letéteményesei, az elmúlt évben a statisztikai adatok szerint mintegy 1,6 millióan látogatták meg a hazai nemzeti parkokat – hangsúlyozta. Az államtitkár megjegyezte, hogy a magyarországi nemzeti parkok jól

Rácz András, az Agrárminisztérium környezetügyért felelős államtitkára

teljesítenek a pályázati források lehívásában, és kiemelte a Fertő–Hanság Nemzeti Park Igazgatóságának tevékenységét.

Rácz András kitért arra, három határon átnyúló természetvédelmi projekt játszik abban szerepet, hogy a nemzeti park igazgatóságának ökoturisztikai létesítményei fejlődjenek, és élményekben gazdag programokkal segítsék a környezeti nevelést

és a szemléletformálást. Az illmici rendezvény témáját adó NEduNet a Fertő–Hanság/Neusiedler See–Seewinkel Nemzeti Park újabb, határokon átívelő kezdeményezése, amelynek az a célja, hogy a magyar és az osztrák nemzeti park térségében lévő iskolák és más oktatási-nevelési intézmények részére közös természetvédelmi programokat alakítsanak ki hosszú távon.

Kulcsárné Roth Matthaea igazgató (Fertő–Hanság Nemzeti Park Igazgatósága), Johannes Ehrenfelder igazgató (Nationalpark Neusiedlersee–Seewinkel), Astrid Eisenkopf, Burgenland tanácsosa

Mindezen túl egy határon átnyúló, közös nemzeti parki természetvédelmi örszolgálat keretfeltételeinek megteremtését is biztosítja a projekt, amely révén a magyar oldalon természetvédelmi örszolgálati központ létesül az egykori fertői halászcserda rekonstrukciójával Balf térségében – tette hozzá.

Osztrák oldalról Astrid Eisenkopf, Burgenland tanácsosa méltatta a projekteket,

és reményét fejezte ki, hogy a két park a jövőben is eredményesen dolgozik a közös projektek megvalósításában.

Kulcsárné Roth Matthaea (Fertő–Hanság Nemzeti Park Igazgatósága) és Johannes Ehrenfelder igazgatók (Nationalpark Neusiedlersee–Seewinkel) is köszöntötték az érdeklődőket, és méltatták a két nemzeti park több mint 20 éves közös együttműködését.

Készült az INTERREG V-A Ausztria–Magyarország Program – ATHU003 számú – PaNaNet+ rövidcímű projekt keretében. A PaNaNet+ projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

Növekvő igény a természeti élmények iránt

A natúr- és nemzeti parkok továbbfejlesztik látogatói programjukat

Sok dolgozó számára könnyű az átállás egy pihentető, mégis tanulságos – és nagyon csatládbarát – szabadidős tevékenységre. Amilyen gyakran csak lehet, a tanárok is a természetet használják az oktatás szabadterei osztálytermének. A természetfotósoknak és a madármegfigyelőknek is megvannak a saját igényeik a natúr- és nemzeti parkok felé. A valódi természeti élmények iránti növekvő érdeklődés miatt, elsősorban a védett területeken, szükség van a vezetett túrák, előadások, workshopok, vagy akár a természeti élménynapok sokféleségének fejlesztésére.

A PaNaNet+ részeként, a nyugat-pannoniai és a burgenlandi natúr- és nemzeti parkok uniós társfinanszírozású hálózati projektjének keretében a partnerek ezert intenzíven dolgoztak a látogatói programok minőségbiztosításán. Kovács Balázs (GD Consulting) koordinálásával és turisztikai marketingpartnerek bevonásával a védett területek vezetői részletesen megvitatták a minőségbiztosítási szempontokat egy 2019. novemberi workshop során Hegykőn, a Fertő–Hanság Nemzeti Parkban, hivatkozva az ajánlat status quo helyzetére a négy nemzeti parkban és kilenc natúrparkban. A workshopot a jelenlegi programok áttekintése és egy ellenőrző

lista első vázlata előzte meg a régió erősségeinek, gyengeségeinek és bevált gyakorlataira vonatkozó példának objektív értékelése érdekében.

A közösen kidolgozott javaslatokat négy csoportra lehet osztani:

- Marketing – az ajánlatok elkészítésétől a reklámgigáig és az eladásösztönzésig
- Természeti élmények tudatosítása
- Szervezési követelmények
- Védett területek igazgatóságainak jogi keretei és hatáskörei

A **MARKETING** kulcsfeladata, hogy a meglévő ajánlatokat minden érintett célcsoport számára láthatóvá tegye. A program kompakt leírása nemcsak a költségeket és a

Kis csoportok, sok idő: A nyugat-pannon régióban számos lehetőség nyílik a természetvédelmi programok továbbfejlesztésére.

találkozási pontot tartalmazza, hanem például az útvonalak nehézségi szintjét is. A résztvevők fejlesztési igényeinek lehető legjobb kiaknázása érdekében kérdőívek kiadása is ajánlott. Különösen fontos a PaNaNet partnerterületek számára, hogy elkerüljék a látogatóprogram egyszerű szórakoztató imázsát, elvégre fontos, hogy a hiteles természeti élményt a lehető legszorosabban összekapcsolják az oktatási feladattal.

A **TUDATFORMÁLÁS** magában foglalja a természet szervezett élményének korlátait is: az érzékeny élőhelyek tiszteletben tartása érdekében a legtöbb program legfeljebb 20 résztvevővel rendelkező kiscsoportokra irányul, ami természetesen pozitív hatással van a kirándulás minőségére is.

A **SZERVEZÉS** területén az egyik legfontosabb követelmény a hatékony regisztrációs rendszer, akár a

látogatóközpontban, telefonon vagy az interneten keresztül. A találkozóhely könnyű megközelíthetősége, a tömegközlekedési eszközzel való érkezés lehetősége, a park igazgatósága vagy a túravezető telefonos elérhetősége olyan szempontok, amelyek minőségbiztosítást nyújthatnak.

Az EU általános **ADATVÉDELMI RENDELETE** szintén jelentős szerepet játszik a védett területeken folytatott természetvédelmi

programokban – a regisztrációtól a résztvevők fotózásáig terjedően. Végül a bal-esetek megelőzését elősegítő valamennyi intézkedést, valamint a vészhelyzet esetén szükséges tennivalót is ismernie kell a szereplőknek.

A know-how sokéves tapasztalat alapján történő cseréje a védett területkezelés ezen nagyon érzékeny területén bizonyára tovább gazdagítja a határ menti régió turisztikai és oktatási kínálatát.

Helyszín, funkció, kialakítás, akadálymentesség

Természetturisztikai infrastruktúra minőségi előírásokkal

A fenntartható, innovatív természetturisztikai ajánlat nemcsak egy professzionálisan kidolgozott és megvalósított látogatóprogramot foglal magában, hanem a megfelelő „hardvert” is kiváló minőségű infrastruktúra formájában. A látogatóközpontok és a területek kitéblázása mellett ez elsősorban a megfigyelő és pihenőhelyekre vonatkozik.

A PaNaNet+ projektben a nyugat-pannon térség nemzeti és natúrparkjai pont ezen infrastruktúra minőségi kritériumainak kidolgozásába fogtak. A Neusiedler See–Seewinkel Nemzeti Park régiójában, Halbtornban élő Ulrike Kusztrich-Wolf építész kapott megbízást a projekt területén meglévő infrastruktúra áttekintésére és a kritériumok strukturált kidolgozására.

Mi számít vonzó látogatói infrastruktúrának? Nemcsak az építész foglalkozott a kérdéssel, hanem a projekt-partnerek is hozzájárultak tapasztalataikkal a különféle Batogatócsoportok igényeinek bemutatásához. Egy kérdőív segítségével a meglévőket felül további tervezett természetmegfigyelési és pihenőhelyek terveit gyűjtötték

össze. Ulrike Kusztrich-Wolf mélyreható megbeszéléseket folytatott a natúr- és a nemzeti parkok megtekintése során az ottani vezetőkkel is.

Ennek a PaNaNet projektmodulnak a kimenete egy funkcionális és tervezési útmutató a jövőbeli természeti élmények infrastruktúrájához. Ehhez hozzájárult egy workshop keretein belüli megbeszélés is. A világ minden tájáról származó példák segítségével, amelyek természetesen csak részben valószínűsíthetők meg egy az egyben Nyugat-Magyarország és Burgenland leginkább nyílt kultúrtájain, rövid időn belül fel lehetett állítani azokat a kritériumokat, amelyeket a parkok felélés alkalmazottai egyfajta „ellenőrző listaként” használhatnak fel. Ezek közül a legfontosabbak:

- Megfigyelési és/vagy pihenőhely helyszínének megválasztása (megközelíthetőség, szélirány, fényviszonyok)
- Lehetőség szerint erőforrás-kímélő anyagválasztás
- A különféle célcsoportok kívánásainak és igényeinek figyelembevétele
- A megfigyelő vagy pihenőhely hatása a látogatók irányítására
- Akadálymentesség és funkcionalitás

Emellett természetesen szükséges figyelmet fordítani az utakra, a megközelítési útvonalakra és a parkolóhelyekre is.

Jelenleg a közösen kidolgozott kritériumokat szerkesztik, melyek rendelkezésre állnak majd német és magyar nyelven, és így az összes érintett természetvédelmi és építési szakértő számára

Az Illmic melletti Zicklackén lévő első, kerekesszékekkel megközelíthető megfigyelőhelyet 20 év után át kellett építeni – tetőt kapott, amely védelmet nyújt a nap és az eső ellen.

elérhetőek lesznek. Egyébiránt a kritériumkatalógust a Neusiedler See–Seewinkel Nemzeti Parkban hamarosan felülvizsgálják: 2020 nyarára egy

új megfigyelési helyet alakítanak ki a Sandeck–Neudegg védelmi övezetben, amely az összes említett követelménynek megfelel majd.

A Kis-Balaton – ahogy még soha

Idén nyitja kapuit a Balaton-felvidéki Nemzeti Park eddigi legnagyobb turisztikai létesítménye

Idén nyitja meg kapuit Fenékpusztán, a Vönöczky Schenk Jakab kutatóház szomszédságában a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (BfNPI) legújabb és eddigi legnagyobb turisztikai létesítménye, a Kis-Balaton Látogatóközpont. A beruházás összköltsége 1,2 milliárd forint körül van, az új létesítmény pedig akár 40 ezer látogatót is képes lesz fogadni egy évben – mondta el Puskás Zoltán, a BfNPI igazgatója.

Beszélgetésünket attól az alapvetéstől indítottuk, hogy a természetvédelmi célok megértéséhez, az azokkal való azonosuláshoz legjobban a természeti értékek széles körű megismertetését vezetethet az út.

– Az igazgatóságunk közel húsz éve nagy hangsúlyt fektet a gondjaira bízott értékek élményszerű bemutatására – kezdte Puskás Zoltán. – Ennek jegyében 14 látogatóhelyet üzemeltünk, s köztük három látogatóközpont is van, melyek a közelmúltban kivétel nélkül megújultak: a tihanyi Levendula Ház, a bakonybéli Pannon Csillagda és a Tapolcai tavasbarlang is mindenben megfelel a kor követelményeinek. Ezekben évente 450-500 ezer ember fordult meg, ami jól mutatja, hogy az esetükben befektetett pénzt nem költöttük hiába. Szakvezetett túráink

és az erdei iskola programjaink hasonló népszerűségnek örvendenek.

– *A Kis-Balatonnál lassan lezáruló beruházás viszont ha úgy tetszik, hiányosságot orvosol, hiszen itt az infrastruktúra mostanáig hagyott kívánnivalót maga után.*

– A tározók madárparadicsoma európai viszonylatban is kiemelkedő jelentőségű vizes élőhely, ami vezetett túrák keretében eddig is látogatható volt, de az évente ideérkező 5-10 ezer vendég fogadása valóban nem volt méltó ahhoz a csodához, ami a területen várt az érdeklődőkre. A kutatóház mellett eddig csupán egy pavilonyszerű vizesblokk állt a vendégek rendelkezésére, ehhez képest mostantól ég és föld lesz a különbség. A tájba illeszkedő, a kor igényeit messzemenően szem előtt tartó, többfunkciós épület jön létre.

A Kis-Balaton madárparadicsoma európai viszonylatban is kiemelkedő jelentőségű vizes élőhely.

– *Mit jelent a „tájba illeszkedő” kitétel?*

– Nagy élmény volt együtt dolgozni az épület tervezőivel. Munkájuk nyomán olyan létesítmény jön létre, amely például madártávlatból szinte észrevehetetlen lesz. Kicsit hasonlít az épület az autópályák vadátjáróira, hiszen zöld fedést kap, amely segíti a tájba való harmonikus illeszkedést, természetközelibbé teszi a látogatóközpontot, de jótékony hatása például energetikai szempontból sem lesz elhanyagolható. A tető bejárható is lesz, akár a látogatók, akár az élővilág egyéb tagjai számára.

– *A látogatóközpontot ezen túlmenően is jellemzik a környezettudatos megoldások, igaz?*

– Célunk volt, hogy az épület ezt az üzenetet is közvetítse. A nyári hűtési és a téli fűtési igényt például talajszondás, hőszivattyús rendszer elégíti majd ki, kihasználva a talaj közel állandó hőmérsékletéből nyerhető megújuló energiát. Az elektromos áram fogyasztását az udvaron felállított, napcellákból álló,

háztartási méretű kiserőmű jóvoltából tudjuk tovább csökkenteni. Illetve a telken létesül egy biológiai szennyvíztisztító berendezés is, miután a jelenlegi szennyvízelvezetés nem bővíthető. Azt pedig talán már említeni sem nagyon érdemes, hogy a teljes területen szelektív hulladékgyűjtőket helyezünk el.

– *És milyen látóvalók várják majd a vendégeket?*

– Nagy előrelépés lesz a korábbiakhoz képest többek közt az, hogy a látogatóközpont interaktív kiállításával például rossz időjárási viszonyok között is emlékeztető élményt nyújt majd, illetve teljes képet tud adni a Kis-Balatonról. Ezt a célt többek közt mozi is szolgálja. Éterem is nyílik majd, a gyerekeket szabadterei játszótér várja, de nagy reményeket fűzünk a létesülő szárazföldi és vízi tanösvényekhez is. A látogatóközpont minden említett attrakcióján túl vezetett túrák kiindulópontja lesz, a vendégek gyalog, gépjárművel (beszereztünk például egy 14 férőhelyes, elektromos meghajtású golfautót), illetve

Puskás Zoltán, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park igazgatója.

túrákenek is bejárhatják a madárrezervátum erre kijelölt részeit.

– *És a túráknak nyilván része lesz a Diás-szigeti Fekete István emlékhely, amely a projekt keretében már korábban megújult.*

– Természetesen így lesz. Az az álmunk, hogy a programok résztvevői úgy érezzék: bármelyik pillanatban előbukkanhat a nádasból Matula bácsi csónakja.

– *A projekt célkitűzései között szerepel a látogatószám növekedése. Milyen léptékben gondolkodnak?*

– A pályázatban 40 ezer látogató szerepel évente, ezt elérhetőnek és a természeti értékek megóvása szempontjából megfelelőnek is gondoljuk. A látogatóközpont természetvédelem eszköze lesz az ismeretterjesztésen túl abból a szempontból is, hogy tömegek érdeklődését lesz képes kielégíteni

a madárrezervátum iránt ellenőrzött körülmények között. Vagyis az általunk kalauzolt turisták teljes Kis-Balaton-élményt kapnak, olyan közel visszük őket az élővilág tagjaihoz, mint még soha, de közben garantáljuk a természeti értékek háborítatlanságát is. Tipikus esete ez annak, amikor mindenki nyer.

– *Az új létesítmény üzemeltetése von-e magával létszámbővülést a nemzeti parknál?*

– Enélkül nem lenne lehetséges megfelelni a kihívásnak, ám az új munkatársak nem a mi állományunkat bővítik. A bemutatóhelyeinket eddig is külső vállalkozók bevonásával üzemeltettük, és ezt fogjuk tenni a Kis-Balaton Látogatóközpont esetében is. Bízunk benne, hogy az ez évi ünnepélyes nyitás után sokan próbára tesznek majd bennünket.

VA

A látogatóközpont rossz időjárási viszonyok közt is emlékeztető élményt nyújt majd.

Az épület egyik legfőbb különlegessége a zöld fedés, így a vendégek akár a tetőn is sétálhatnak.

Egy kis időre akár Matulának is érezhetjük magunkat

A Tüskevár, pontosabban egy tovatűnt világ elevenedik meg a Kis-Balatonnál, a Diás-szigeti Fekete István Emlékhelyen

Fokozottan védett területen áll a nemrégiben megújult emlékház, éppen ezért csak szakvezetővel látogatható. Ez nem csak a természet védelme érdekében lényeges, hanem a vendégeknek is, akik így sok érdekes és hasznos információt is megtudhatnak a kirándulás során.

– A séta során megismer-
tetjük a látogatókat a ter-
mészeti értékekkel, adott-
ságokkal. Sokat beszélünk
a Kis-Balaton érdekes és
nagyon változatos tájtrét-
netéről és a rendkívül gazdag
élővilágról. Nagyon sok
fokozottan védett faj is él a
területen. A nádist, a Zala
folyót, a növényzetet és a
mindig látható madarakat is
bemutatjuk – árulta el Fejes
Éva, a Balaton-felvidéki
Nemzeti Park Igazgatóság
ökoturisztikai referense.

Tehát már maga az oda
vezető út is számtalan látni-
valót rejt, de a Fekete István
Emlékhely még további
érdekeségeket, élményeket
tartogat. Természetesen arra
is fény derül, hogy miként
kapcsolódik Fekete István és
emléke a Kis-Balatonhoz, és
ezen belül a Diás-sziget-
hez. – Ezt a házat még ifjabb
Tildy Zoltán építtette az 1950-
es évek első felében. Egészen
a közelmúltig lényeges átala-
kítás és felújítás nem történt,
de most ezzel együtt bőví-
teni tudtuk a kiállítást, mely
teljesen meg is újult. Még
szebben, még kifejezőbben
tudjuk bemutatni mind
Fekete István örökségét és a
Kis-Balaton természeti, táji
és kultúrtörténeti értékeit –
kezdte az emlékhely bemuta-
tását Fejes Éva.

Így hát azoknak is érdekes
újdonosságokat tartogat az
emlékház, akik korábban
már jártak itt.

– Bár a kiállításra jobbra a
jellemző, hogy mindent a
szemnek, semmit a kéznek,
de a mai kor igényeinek
megfelelően interaktív ele-
mekkel is bővült. Így vannak
játékok, melyeket a gyerekek
és a felnőttek meg tudnak
érinteni. Ezeknek éppen az
a lényege, hogy mindenki
fogja meg, forgassa, nyissa
ki, csukja le. Mindezzel is
számos információhoz jut a
látogató.

A játékokról most nem árul-
unk el többet, aki kíváncsi,
járjon utána. S ha már valaki
részt vesz a vezetett sétán,
és megtekintette a Fekete
István Emlékhelyet, a mel-
lette lévő területen még
inkább a múltban, s talán
kicsit az ismert regényben
érezheti magát.

– Ott áll a legnagyobb
vonzerő: a Matula-kunyhó.
– Ez nem más, mint a
nádból készült halász-
kunyhó, amely az 1950-es
és azokat megelőző évekből
származó fotók alapján
készült. A kunyhónál a
régii halászati eszközöket
bemutatva beszélünk a régi
pákászletről – folytatta az
ezúttal képzeletbeli kirándu-
lást Fejes Éva. S hogy mit is

A kiállításban Fekete István műveinek helyszínei és szereplői is feltűnnek.

takart e foglalatosság, mely
mára már egy letűnt élet-
forma? E sorokban nem
áruljuk el, aki kíváncsi, a
Balaton-felvidéki Nemzeti
Park Igazgatóságánál jelent-
kezhet a Diás-szigeti Fekete
István Emlékhelyre vezető
túrára. Késő tavasztól kora
őszig rendszeresen lesznek e
lehetőségek, a kirándulások
időpontjai megtalálhatók a
BfNP honlapján. Fejes Éva
tapasztalata azonban az,
hogy akik részt vesznek egy
ilyen szakvezetési túrán,
érdeklődnek a természet
íránt, nagyon sokat tudnak
a berek írója, Fekete István
életéről, ismerik műveit.
Így aztán az út során, nagy
beszélgetések kerekednek
a Tüskevárról, Matuláról,
illetve sok más regényről és
azok szereplőiről. **KÁ**

A tárlat Fekete István-sarka

Az új anyag azoknak is újdonosság, akik korábban jártak már itt.

Az emlékhelyen olyan kiállítási tárgyak is vannak, amelyeket meg szabad érinteni.

Éledő természet, madárfütty és ürgebukfenc

A tavasz közeledtével egyre több madárfaj tér vissza a Kis-Balatonhoz is. Az arra járók igazi nyüzsgő, színes világba csöppennek

Fotó: Csérijás Gábor

Nagy kócsagok

Európai viszonylatban is kiemelkedő jelentőségű és gazdagságú a Kis-Balaton madárvilága. A különleges élőhely a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek megóvásáról szóló Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó terület. Késő télen, kora tavasszal is találhatók itt szárnyasok, de az élet igazán a tavasz beköszöntével élénkül meg.

Az elmúlt hónapokban még az itt telelő lúdfajok voltak jelen nagyobb mennyiségben, de még tavasszal is találkozhatunk velük. A nálunk fészkelő nyári lúddal mindenképpen, melynek igen korán, már áprilisban kikelnek a fiókái.

– Kevés bájosabb jelenség van, mint a pinduri kis libák, amint követik a szüleiket – szolt egy kedves, tavasszal jellemző jelenetről Fejes Éva, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai referense. Folytatva a madárvilág bemutatását, kiemelte a gémféléket, a Kis-Balaton emblemikus madarait.

– Rendkívül tetszetősek, viszonylag könnyen észrevehetőek és azonosíthatók. Aki erre jár, nagy kócsaggal, szürke gémmel több mint valószínű, hogy találkozik. A tavasz előrehaladtával

megjelennek a hazatérő bakcsók, kis kócsagok, vörösgémek is.

A nagyobb testű madarak közül, évszaktól függetlenül, gyakran feltűnik a szárnyaló rétisas. Ez a madár a téli időszakban többször látható, hiszen ekkor van itt nagyobb létszámban: ez az egyik telelőhelye.

– Kora tavasszal azokkal a madarakkal találkozhatunk, melyek már vonulásban vannak. Egyes récefajok a Kis-Balatonnál telelnek és vannak olyanok, amelyek a tavaszi vonulás közben átutazó vendégként jelennek meg a területen. Nem fészkel nálunk a füttyülő réce, viszont nagyon nagy létszámú csapatait lehet látni tél végén, tavasz elején. A kendermagos réce viszont itt fészkel, ez is nagyon tetszetős, de kevésbé ismert faj, s átutazó csapatai révén nagy számban vannak jelen – folytatta Fejes Éva.

Fotó: archív

Fejes Éva, a nemzeti park ökoturisztikai referense.

A tavaszi vonulás együtt jár az énekesmadarak megjelenésével, s látványuk mellett a madárfüttyel is.

– Újra látjuk őket, halljuk a hangjukat, amely szívet melegengető – vallja Fejes Éva. Kora tavasszal a csilpcsalp-füzike és jellegzetes hangja az évszakot köszönti. Aztán megjelennek az első seregélycsapatok: ugrálnak és csivitelnek a töltést övező bokrokon.

– A seregély érdekessége, hogy kifejezetten jó hangutánzó és könnyen tanuló, eszes madár. Gyakran utánozza le más énekesmadarak strófáit, s ezeket egy éneken belül is variálni szokta, tehát össze tudja fűzni. Van

Fotó: Csérijás Gábor

Nyári ludak

Fotó: Máté Beence

Az apró nádirigó nagyra nőtt kakukkfíókát etet.

úgy, hogy egyetlen énekébe belezsúfolja nyolc-tíz más énekesmadártól származó strófát. Amikor hazatérnek a telelésből, azoknak a madaraknak a hangját adják vissza, melyekkel a telet együtt töltötték Afrikában. Úgyhogy hazatértük után néhány hétig egzotikus hangokkal telik meg a légtér, amelyek persze egy idő után elkopnak, és helyüket átveszik más dal-lamok – mesélte Fejes Éva. Kora tavasszal megjelennek a fecskék, sokszor már március elején, de ezek még csak a más európai országba vonuló példányok. A nádasokba tízezerrel húznak be éjszakázni a vonuló fecskék. A Kis-Balatonnál mindhárom

hazánkban költő fecskefaj megtalálható: a füstti, a molnár-, és a parti fecske.

– A tavasz első felével érkeznek a kakukkok is. Hangjuknál semmi sem reprezentálja jobban a tavaszt. Tudjuk, hogy van egy érdekes jellemzőjük: fészekparaziták, azaz más madarak fészkébe csempészik a tojásukat. Leggyakrabban a nádirigó és a vörösbegy a kakukk gazdamadara. A kakukktojás színe és mintázata hasonlít a gazdamadáréhoz. A kakukkfíóka mellett eltörpülő nevelőszülők minden energiáját leköti a mohó mostohagyerek etetése – fűzte hozzá Fejes Éva.

Az éledő természetben a vonuló és visszatérő szárnyasok mellett más élőlényeket is érdemes megfigyelni. Ilyenkor ébrednek fel a góté – ezen a területen a pettyes és a dunai tarajosgötte él, mindkettő védett kételtű. Márciusban nagy létszámban lehet őket látni, amikor elhagyják a téli rejtékhelyüket, később aztán már nehéz velük találkozni. A másik jellemző kételtű a Kis-Balatonon a béka. A hazánkban élő 12 faj közül 10 megtalálható e területen. Hazánkban minden kételtű védett, így természetesen ezek is. Az idő enyhülésével

ezek is elkezdnek éledezni. Látványuk mellett brekegésük is jellegzetes jelenség a Kis-Balatonon. E térség közelében található és látogatható a Kápolnapusztai Bivalyrezervátum, ahol nem csak ezek a hatalmas, fekete állatok tekinthetők meg, hanem Zala megye legnagyobb ürgekolóniája is, melynek tagjai kora tavasszal már előbújnak föld alatti üregeikből és intenzív táplálkozásba kezdenek, hiszen egész télen nem ettek semmit.

– Az is látványosság, amikor az ürgek kint vannak, futkosnak, kergetőznek, egymással harcolnak – mert bizony azt is szoktak: a hímek megívznak a nőstényekért. Jóval később, nyáron pedig azt is láthatjuk, hogy a kicsi ürgek bukfceneznek és játszanak egymással – mutatta be őket Fejes Éva. S aki szívesen barangolna a kis-balatoni tájakon, s megismerkedne az említett madarakkal és más állatokkal, a gazdag növényvilággal, az előre jelezheti részvételét a szakvezetési túrákra. Ugyanis a terület csak kísérővel látogatható, s a háromórás programokon sok érdekességgel találkozhatnak a résztvevők.

Keszey Ágnes

Fotó: Csérijás Gábor

Rétisas

Fotó: Csérijás Gábor

Kis kócsag

A több mint bruttó 660 millió forint értékű beruházás a világhíres tó megóvása érdekében zajlik.

Tóvédelmi program zajlik Hévízen

Mire jövő év végén lezárul a program, a gyógytó körüli élőhelyek sokkal jobb állapotba kerülnek

Európai uniós támogatással, illetve hazai költségvetési forrásból átfogó tóvédelmi program zajlik a Hévízi-gyógytónál és annak közvetlen környezetében. A több mint bruttó 660 millió forint költségű beruházás megvalósításában a gyógyfürdőkörház, a város önkormányzata, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (BFNP), valamint egy helyi civil szervezet működik együtt.

A projekt konkrét céljai között szerepel a Hévízi-tó körüli leromlott állapotú élőhelyek (véderdő és gyepek) rekonstrukciója – tudtuk meg Sinka Gábortól, a nemzeti park természetvédelmi őrtől. Elmondta: ez az a pont, melynek megvalósítása a leginkább előrehaladt az indulás óta eltelt két évben: a területhez kapcsolódó természetvédelmi kezelési feladatokat ellátó Hévízgyógyfürdő és Szent András Reumakórházzal együttműködésben végzik a tó körüli véderdő felújítását: kitermelik az idegenhonos fajokat, illetve azokat a fákat, kisebb facsoportokat is, melyek egészségi

állapota ezt indokolja. Majd őshonos fajokat telepítenek a helyükre. A véderdő szerepe egyébként óriási, a fák felfogják például az uralkodó északkeleti szelet, mely egyébként olyan mértékben lehűtené a 4 hektáros tó felső egy méterét, hogy télen nem is lehetne fürdőzni benne – idős embereknek, gyógyászati céllal legalábbis semmiképpen. De a tavat ölelő erdők fontos feladata a tőzegmeder megóvása is, mely nélkül a gyógytó nem lenne gyógytó: a tőzegben található mikroorganizmusok, baktériumok alakítják a víz oldott ásványianyag-tartalmát olyan vegyületekké, amelyek

felvételére az emberi szervezet képes, és amelyek jótékony hatást fejtenek ki a reumatikus panaszok esetében.

– A láperdő megóvása érdekében bontjuk meg a tó északi kifolyójának betonbélését is – említette az egyik küszöbön álló feladatot Sinka Gábor. – Ez egy vízügyi létesítmény, célja a tó vízszintjének szabályozása, most pedig megpróbálunk természetközeli arcot adni neki. Ha a vize közvetlenül érintkezni fog a környező talajjal, attól javulni fog a láp állapota, illetve a víznek lehetősége lesz kissé öblösebbé, kanyargósabbá is vájni a medrét.

A projekt résztvevői nemcsak a véderdőben veszik fel a harcot az idegenhonos fajok ellen, de magán a tavon, a lefolyó csatornákon és a környező gyepterületeken is. Ebből a szempontból a déli lefolyón a legrosszabb a helyzet, őshonos növényfajok elvétele található már csak itt, a területet eluralták az idegen özönnyövények.

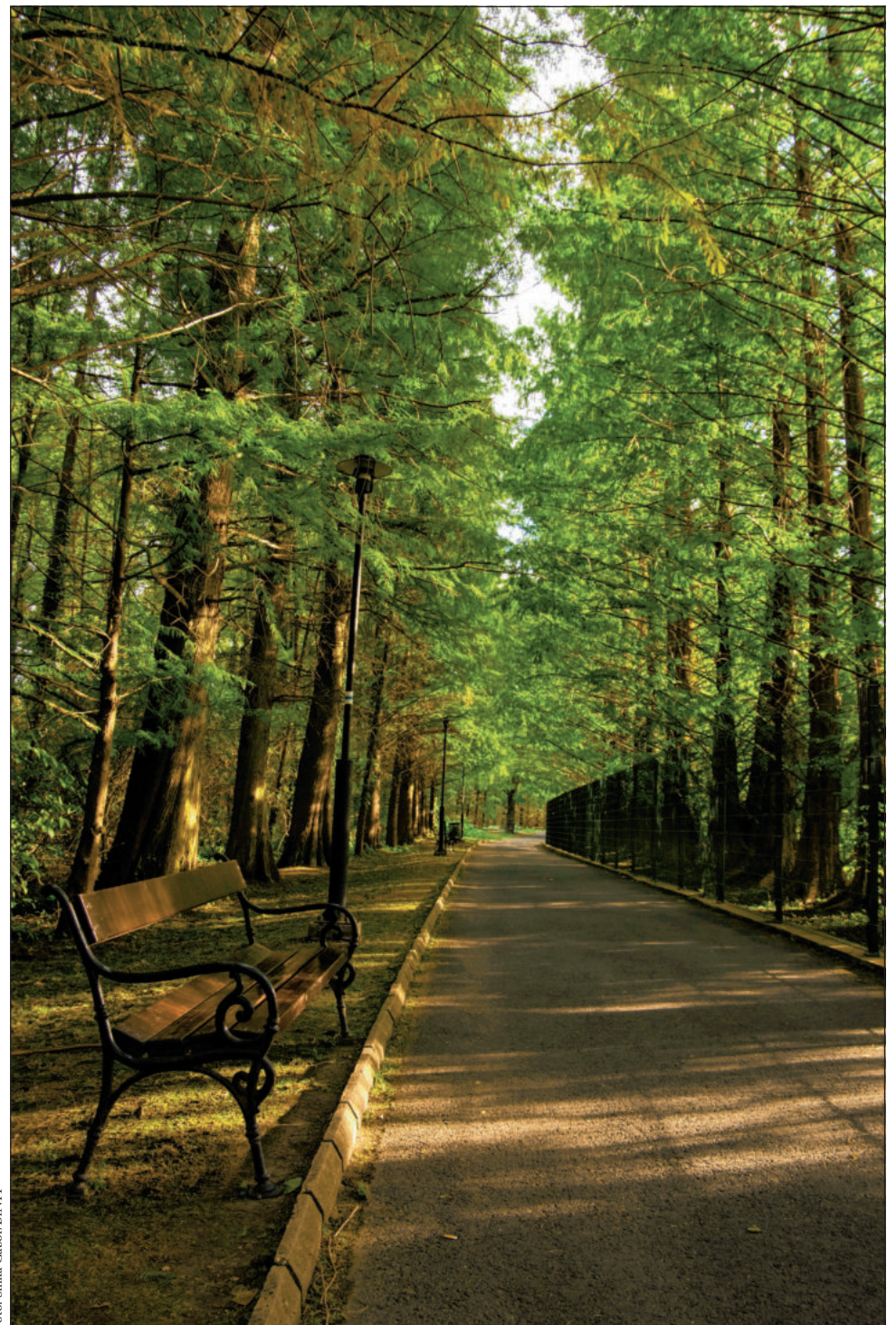
– A leghidegebb télben is kellemesen meleg vízű csatorna a kenutúrázók mellett sok növénytermesztő érdeklődését is felkeltette – mesélte a természetvédelmi őr. – Teherautószámra hoztak ide

vízi növényeket, melyeket a csatornában telettek aztán át. Persze ezeket nem hagyták itt, tavasszal ki is szedték az eladásra szánt portékát, de elég volt, ha mindegyik szállítmányból csak egy-két tő

elvezett. A jövevények – nagyjából húsz különböző faj képviselőiről van szó – egészen háttérbe szorították a természetes flórát. Ebben az esetben a munkához szükséges eszközök beszerzéséig

Indiai vörös tündérrózsa, a honos virágok egyike.

Kínai ősfenyő allé a gyógytó körüli véderdőben.

Fotó: Sinka Gábor/BNPI

A Nymphaea „Panama Pacific” nevű hibrid vízinövény idegenhonos, agresszívan terjeszkedő faj, aminek a jelenléte nem kívánatos sem a tóban, sem a csatornában.

jutottunk el, illetve a munkatársaink elvégezték a gépek üzemeltetéséhez szükséges tanfolyamokat. Itt nem tervezzük, hogy a kitermelendő idegenhonos növények helyére az eredeti fajokat visszatelepítsük,

abban bízunk, hogy az iszapban megbúvik olyan magbank, amelyből az őshonosok újra kisarjadnak, miután a terület megszabadult az „idegenektől”. Hasonló munkát magán a Hévízi-tavon is el kell

végezni, itt is háttérbe szorult a nílusi fehér, valamint az indiai vörös tündérrózsa, melyek a tó képét eredendően meghatározták. Illetve felújítják a Hévíz–Keszthelyi-láp gyepterületeit is, itt felülvetéssel igyekeznek segíteni az őshonos fajok előretörését az özönnövények kárára.

Illetve létesül a projekt keretében két tanösvény is, az egyik a nemzeti park, a másikat a gyógyfürdőkörház beruházásában. Utóbbi rendkívül látványosnak ígérkezik: az északi véderdő domboldalából indul majd és halad a tó felé, egyre magasabb oszlopok tetején, és végül kilátóként emelkedik a víz fölé. Innen áttekinthető lesz majd a környezet minden természeti csodája. Sinka Gábor hozzátette: a program eredetileg ez év végére futott volna ki, de tervezik az egyéves hosszabbítást, így a befejezés várható határideje a 2021-es év utolsó napja lesz.

VA

Fotó: Sinka Gábor/BNPI

Égeres láperdő, védeni való érték.

Fotó: Sinka Gábor/BNPI

Kis vöcsök a lefolyó csatornán.

Fotó: Sinka Gábor/BNPI

Nílusi fehér tündérrózsa. Újra nagyobb teret szeretnének nyitni neki.

A vadászputritól a pálosokig

Gyakorlott természetjáróknak ajánlható első sorban a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság A vadászputritól a pálosokig elnevezésű túrája, melynek résztvevői április 25-én 9 órától 23 kilométeres távot (és közben 670 méter szintkülönbséget) járhatnak be a gyenesdiási Nagymezőről indulva. Az egykori Festetics főhercegi vadászterületen túrázva a résztvevők megismerkedhetnek a „putrival”, a dolomithegyek között megbúvó völgyekkel, gyönyörködhetnek a Láz-hegyi kilátóról eléjük táruló panorámában. Szomszédokat oltathatják a Szent Miklós-forrás hűs vizével, hallhatnak az egykori pálos kolostor történetéről, majd a Berzsenyi-kilátóról körbe pillantva még egyszer bejáratják gondolatban a túrát. Szükséges felszerelés: időjárásnak megfelelő öltözet és lábbeli, enni- és innivaló, esőkabát, távcső. Részletes információk az igazgatóság honlapjáról, illetve a programot vezető természetvédelmi őrtől, Sinka Gábertől szerezhetők be.

Bioszféra-rezervátum a Mura, a Dráva és a Duna mentén

„Közép-Európa utolsó természetes folyója” – a világhírű francia természettudós, Jacques-Yves Cousteau nevezte így még a hetvenes években az Ausztriában eredő, majd a Drávába torkolló mintegy 454 kilométer hosszú Murát.

A többek közt Zala megyei területeket is érintő folyó viszonylag szabályozatlan medrének, folyamatos építő-romboló munkájának, illetve páratlan élővilágának köszönhetően kapta az elismerő szavakat. A tengeri kutatásairól és lenyűgöző filmfelvételeiről elhíresült francia tudós mellett számos további szakember is felismerte a Mura értékeit, így a folyó és közvetlen környezete magyarországi és nemzetközi védettséget is élvez. Többek között része annak a 2012-ben horvát és magyar közös kezdeményezésre létrejött Mura–Dráva–Duna bioszféra rezervátumnak,

amelynek bővítését és kiterjesztését éppen mostanában tervezik a természetvédelmi szakemberek. A bioszféra rezervátum egy UNESCO-oltalom alatt álló nemzetközi természetvédelmi kategória, amely független az egyes országok természetvédelmi jogi rendszerétől – tudtuk meg Lelkes Andrásról, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság tájegységvezető természet-őrétől. Mint mondta: leginkább úgy lehetne jellemezni, hogy az ilyen titulus elnyert területek valamiféle szempontból „csuda jó helyet” jelentenek. A Mura térsége nem véletlenül

nyerte el Jacques-Yves Cousteau szimpátiáját is, valóban csodálatos vidék, amelyre a hagyományos gazdálkodásnak köszönhetően az ember és a természet harmonikus kölcsönhatása jellemző.

– A bioszféra-rezervátumoknak területi beosztásuk szerint három zónájuk van – magyarázta tovább Lelkes András. – Az első az úgynevezett magterület, amelyhez a magyar jogszabályok szerint a fokozottan védett területek tartoznak. A Mura–Dráva–Duna rezervátum esetében ilyenek a Mura zátonyjai, szigetei, vagy a folyó túlsópartján található

Fotó: Lelkes András/BNPI

Így fest madártávlatból „Közép-Európa utolsó természetes folyója”.

azon érintetlen, emberi gazdálkodástól mentes területek, amelyeket maga a Mura és a magyar–horvát határ zár közre. Ezeket veszik körül az úgynevezett pufferzónák, amelyek egyfajta védettséget nyújtanak a magterületeknek, ennek megfelelően a hazai

természetvédelmi jogi besorolás alapján ezeket nevezzük védett területeknek. A harmadik zónát az átmeneti területek alkotják, ezek már nem tartoznak szigorúan természetvédelmi oltalom alá, ám a nemzetközi pályázatoknak köszönhetően fejlesztési lehetőségeket kínálnak.

Lelkes András hozzátette, a Mura–Dráva–Duna bioszféra-rezervátumnak a zalai elenyésző részét teszi ki, ám szóba került a bővítés lehetősége. Egyrészt bővílné maga a bioszféra-rezervátum is – érintve összesen 84 zalai települést, egészen az Őrség határáig.

GYF

Újra felmérték a hazánkban telelő ragadozómadár-állományt

Tovább növekedett a hazánk területén telelő sasok száma – derült ki a Magyar Madártani Egyesület által szervezett 17. Országos Sasszinkron Akciója során végzett felmérésből. A januári madármegfigyelés – melyben részt vettek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park munkatársai is – a további ragadozómadárfajokra is kiterjedt.

Minderről Lelkes András, a BfNPI tájegységvezető természetvédelmi őr beszélt, aki személyesen is részt vett a felmérésben. Mint mondta, a Sasszinkron célja a ragadozómadár-állomány számbavétele, különös tekintettel a védett fajokra. A munkát főként önkéntesek, az MME tagjai, természetvédelemmel foglalkozó szakemberek, amatőr madarászok végzik. A módszertana rendkívül egyszerű: az országterületét úgynevezett

UTM-négyzetekre osztják fel – ezek oldalhosszúsága 2,5 kilométer – majd a kijelölt időpontban ezeket a négyzeteket végigjárják. Elsősorban a már ismert fészkelőhelyeket veszik szemügyre, illetve a vizes élőhelyekre koncentrálnak, hiszen a ragadozó madarak a téli időszakban azok környékét lepik el.

– Az idei Sasszinkron kevésbé ideális időjárási körülmények között zajlott, nagy volt a köd, emiatt a látótávolság jelentősen csökkent

– mondta Lelkes András. – Az eredmények mégis impozánsak, talán azért is, mert egyre nagyobb területeket tudunk felmérni. Az idei számláláson 396 felmérő vett részt, a hazai szakemberekhez csatlakozott szlovák, cseh, osztrák, szerb, román és horvát kollégák segítségével a Kárpát-medence szinte valamennyi jelentős sastelelőhelye felmérésre került.

Lelkes András elmondta: hazánk területén minimum 1201, maximum 1269 sást figyeltek meg. Az eltérés a párhuzamos észlelésekből adódhat, különösen az UTM-négyzetek szélén fordulhat elő, hogy ugyanazt a madarat a megfigyelők közül többen is látják. A fajok közül a várakozásoknak megfelelően rétisasból volt a legtöbb, 805 példány, ezt követte a parlagi sas 390

Lelkes András a Sasszinkron közben.

példánnyal, míg a vélhetően Lengyelország területéről vagy a skandináv államokból ideiglenesen áttelepült fekete sasból négy, szirti sasból pedig két egyedet láttak. A természetvédelmi őr a zalai adatokat is ismertette. Megyénk területén 44 rétisas mellett két fekete sást észleltek a megfigyelők.

– Ez a várakozásainknak megfelelő szám – mutatott rá. – Zalát a természeti adottságai miatt főleg a rétisasok kedvelik, én magam többet is láttam közülük az akció során, egyrészt a Göcsejben, illetve a Principális-csatorna környékén. A velem együtt Kerkaszentkirályon dolgozó kollégám szintén látott rétisast a Mura árterében, de a legtöbb egyed értelemszerűen a Kis-Balatonnál, illetve

a Miklósfai-tavak környékén fordult elő. Volt tudomásunk a fekete sasokról is, korábbi észlelések alapján három példányt tartottunk számon, ebből kettőt sikerült a Sasszinkron akció alatt megfigyelni.

Lelkes András azt is elmondta: a megyék rangsorában 256 rétisassal, 32 parlagi sással és két fekete sással Hajdú-Bihar áll az élen. Ha csak a rétisasokat tekintjük, úgy Zala az ötödik helyen áll. Az összes sást számolva már közel sem ilyen szép az eredmény, úgy a 11. helyet érte el megyénk.

– A megfigyelő akció a korábbi évekhez hasonlóan az összes ragadozómadár-fajra kiterjedt – sorolta tovább a szakember. – A sasok mellett további

17 ragadozómadár-faj közel 13 ezer példányát sikerült megfigyelniük a résztvevőknek. A leggyakoribb hazai ragadozó madár továbbra is az egerészölyv, ebből 8526 példányt észleltünk. Őket követi a vörös vércse 1690, illetve a kékes rétihéja 1106 egyeddel. Volt még 259 gatyás ölyv, 201 karvaly, 81 barna rétihéja, 51 kis sólyom, 45 kerecsensólyom, 40 vándorsólyom, 31 héja, 15 pusztai ölyv, 11 vörös kánya, valamint öt barna kánya is.

A nappali ragadozó madarak mellett a baglyokat, a ragadozó életmódú énekesmadarakat, mint a holló vagy a nagy őrgébics szintén számba vették a megfigyelők, néhány régióban pedig ezzel párhuzamosan a tűzokkokat is feljegyezték. **GYF**

Egerészölyv portré

Turisztikai kínálat az egész évre

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (BfNPI) igyekszik térségi turisztikai összefogás motorja lenni, annak érdekében, hogy működési területének természeti értékeit minél szélesebb körben be tudja mutatni.

– Igazgatóságunk hosszú ideje üzemeltet a Kis-Balaton térségében bemutatóhelyeket – kezdte dr. Kopek Annamária, a BfNPI ökoturisztikai és környezeti nevelési osztályának vezetője, utalva a Kápolnapusztai Bivalyrezervátumra, a Vörsi Tájháza. Kiemelte, hogy több évtizede vezetett túrákon ismerhetik meg az érdeklődők a Kis-Balaton természeti csodáit, illetve megtekinthetik a Diás-szigeten a Fekete István emlékhelyet. – Eddig is gazdag volt a kínálat, de a Kis-Balaton Látogatóközpont ez évi megnyitásával ezen a téren újabb szintet is lépünk. Végképp

itt lesz az ideje, hogy megszólítsuk a térségben élőket, mindazokat, akik érdekeltek a turizmus szervezésében, és szoros együttműködésre hívjuk őket.

Az igazgatóság régóta partneri kapcsolatot ápol hévízi és zalakarosi szállodákkal, valamint a két fürdővel: terjesztik egymás szóróanyagait, illetve kölcsönösen kedvezményeket nyújtanak a vendégeknek. Hasonló módon segítik egymás munkáját a keszthelyi Helikon-kastélyllyal, a zalaszabari Zobori Élmény Parkkal, valamint civil szervezetekkel, mint például a Zalakarosi Turisztikai Egyesület. Az

dr. Kopek Annamária.

együttműködő felek részt vesznek egymás programjain is.

– Gyümölcsöző kapcsolatot ápolunk a Balatoni Regionális TDM Szövetséggel – folytatta az osztályvezető –, ennek keretében csatlakozunk a szezon meghosszabbítását szolgáló Nyitott Balaton programjaihoz.

A Kápolnapusztai Bivalyrezervátum a turisztikai attrakciók egyike.

Örömmel tapasztaljuk, hogy a turizmus helyi szereplői felismerték a kooperáció fontosságát, megkeresésünkre kapcsolatban teljes nyitottságot tapasztalunk. Óriási lehetőségek vannak

még ezen a téren: a meglévő kapcsolatokat mélyítésével, illetve új szereplők megszólításával. Nem vitás, hogy a térség első számú vonzereje a Balaton, de vannak nyáron is esős napok, illetve

az évnek vannak hidegebb hónapjai, amikor a vendégek vágnak programokra. Partnerként erősíteniünk kell egymást, hogy biztosítani tudjuk a Balatonon az egész éves turisztikai kínálatot. **VA**

Idegen fajok inváziója

A nemzeti park munkatársai igyekeznek megvédeni az őshonos növényeket és állatokat

**A természetben invazív fajok „támadásai-
val” akkor is számolni kellene, ha a boly-
gón nem tevékenykedne az ember, illetve
nem érvényesülne jelenlétünk egyik sokat
emlegetett negatív következménye, a klí-
maváltozás. Ez a két körülmény azonban
jelentősen felerősíti a problémát, amely
ellen a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igaz-
gatóság munkatársai is küzdenek.**

Egyikük, Fülöp Bence annak a kérdésnek a megválaszolásával kezdte beszélgetésünket, hogy miket is nevezünk invazív fajoknak. – Olyan növényekről, illetve állatokról van szó, amelyek egy adott területen nem őshonosak, ám megjelenésükkel átalakítják a természetes élőhelyeket, és kiszorítják onnan az őshonos fajokat. Ezek a „vendégek” érkehetnek természetes úton is, amikor például a magokat hétköznapi fogalmazva csak odafújja a szél. De sokkal jellemzőbb, hogy emberi közreműködéssel utaznak. Akár véletlenül, például egy óceánjáró ballasztvizében a tartályában, vagy úgy, hogy valaki szándékosan hozza be őket. Az pedig a végeredmény szempontjából már majdnem mindegy is, hogy az illető maga öröme, vagy gazdasági haszonszerzés reményében teszi ezt. Az illetékesek természetesen régóta igyekeznek gátat vetni a problémának, a vonatkozó

szabályokat azonban az 1979-es berni egyezményig maguk a hatóságok sem vették túl komolyan. – Ma már listák vannak arra nézve, hogy mely fajokat lehet csak engedéllyel vagy még azzal sem behozni az unióba – folytatta Fülöp Bence. – Magyarországon ma az özönnövények közül két aranyvesszőfaj inváziója érinti a legnagyobb területet. Elsősorban a tájhasználat változásai okozzák, hogy ezek el tudják uralni a réteket: a legeltetéses állattartás idején az állatok legelésükkel karbantartották a fiatal gyepeket, ma azonban óriási, akár többhektáros területeket özönlének el, kipusztítva maguk alatt minden egyéb növényfaj egyedét és értékét, áthatolhatatlan bozóttá változtatva az élőhelyeket. Érdekes megemlíteni még a selyemkórót, ami az utóbbi években kezdett intenzív terjeszkedésbe, illetve ugyancsak sok problémát okoz az emberi egészségre különösen veszélyes,

Aranyvesszőmező a Tapolcai-medencében

medvetalp nevű növény, mely vidékünkön elsősorban a Keszthelyi-hegységben található meg. Ugyanebben a térségben régóta jól ismert özönnövény a bálványfa, mely egy-egy erdő véghasználat után jelenik meg előszere-ttel. Előnyös adottságait (például: gyors növekedés, más fajokra mérgező hatású, másodlagos anyagcseretermékek kiválasztása) kihasználva elnyomja az újulatot, jelentős anyagi kárt is okozva a gazdálkodónak. A bálványfa anyaga ugyanis gazdaságilag értéktelen. – Az özönnövények károsítása többrétű – mondta ennek kapcsán a nemzeti park munkatársa. – Az őshonos fajok kipusztításával ártanak a biológiai sokféleségnek, illetve lerontják a helyi fajok génállományát is, hiszen a hasonló fajok között kereszteződés is előfordulhat. A hazai törvények szerint, akinek a területén az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós faj jelenik meg, az köteles gondoskodni annak a felszámolásáról, kezeléséről. Ilyen esetekben fontos, hogy a területek tulajdonosai vagy a gazdálkodók kérjék szakember segítségét, ugyanis nem mindegy, hogyan harcolunk az egyes

fajok ellen. Mert például a medvetalppal vagy a bálványfával szemben a mechanikai módszerek (kaszálás, szárazítás) nem jelentenek hosszú távú megoldást, a gyökérsarjak ugyanis jellemzően már a kezelést követő vegetációs időszakban megjelennek, ezért csak vegyszeres beavatkozással lehet hatékonyan kezelni ezeket. Értelemszerűen a természetvédők számára a vegyszeres beavatkozás csak a legvégső esetben jöhet szóba, és ilyenkor is törekedni kell a szelektív (csak a kezelni kívánt egyedeket érintő) módszerek alkalmazására. Az inváziós növények irtása pedig sosem cél, sokkal inkább egy eszköz arra, hogy esélyt adjunk az őshonos növényvilágnak a túlélésre, visszatelepedésre. Az invazív fajok természetesen nemcsak a flórára, de a faunára is veszélyesek, de az állatvilágban némileg nehezebben mutatható ki a probléma – bár Fülöp Bence megjegyezte: az Ázsiából származó poloskák inváziója kapcsán egyre szélesedő társadalmi réteg ismerkedhet meg a jelenséggel. Ezen a téren egyébként az emberi közreműködés nagyobb hangsúlyt kap. Zala megyében ennek a károsításnak fontos helyszíne a

Aranyvessző alatt sínylő védett orchidea, egy vitézvirág.

Hévízi-tó déli lefolyócsatornája, melynek meleg vizébe rengeteg megunt akváriumi házi kedvencet engednek szabadon az emberek. De persze nem csak itt történik hasonló: a Murából is fogtak már ki korábban házi kedvencként tartott ékszerteknőst... És közben vannak a vidékünkön olyan fajok is, amelyek évtizedekkel ezelőtt számítottak idegen támadóknak, az emberek viszont megszokták őket. – Ilyen például az akác – folytatta Fülöp Bence. – Kevésbé értékes faanyag, de a növény gyorsan nő és sok más özönnövényhez hasonlóan kiváló

mézelő. Vannak, akik ezen előnyös tulajdonságok miatt előnyben részesítették őket, de szerencsére ez a szemlélet egyre kevésbé jellemző. Mert az akác példáján jól meg lehet figyelni egy másik típusú károsítást is. Ez a fa az átlagosnál sokkal több légköri nitrogént köt meg, az erdei aljnövényzeteket mifelelő alkotó fajok túlnyomó része azonban nem viseli jól a nitrogéndús környezetet. Ezért van, hogy az akácerdő aljnövényzete szegényes, leginkább csak csalán fordul elő benne. Ez is egy ok, amiért küzdeni kell az idegenhonos özönnövények térhódítása ellen. **VA**

Nagyra nőtt medvetalp.

Tavaszi madárles

Április 25-én 9 órakor tavaszi madárlesre vár minden érdeklődőt Zalavárra, a Kis-Balaton Bemutatóház parkolójába a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság. A résztvevők a fokozottan védett terület víztájain madármegfigyelést

végezhetnek ezen a szombat délelőttön, fő téma a madárvonulás lesz. Szükséges felszerelés: az időjárásnak megfelelő öltözék és lábbeli, távcső. A programra előzetes bejelentkezés szükséges, részletek az igazgatóság honlapján. **VA**

Koronavírus: korlátozások a nemzeti parknál

A koronavírus terjedésével összefüggésben március 17-től korlátozások léptek életbe a Balaton-felvidéki Nemzeti Park

Igazgatóságánál. Az igazgatóság valamennyi bemutatóhelye és szálláshelye bezárt és minden előre meghirdetett programja elmarad. Nem

kerülnek megtartásra a szervezett túrák, valamint a környezeti nevelési foglalkozások sem, amelyeket előre bejelentkezett csoportok

lefoglaltak, illetve megrendeltek. A rendelkezés visszavonásig érvényes, további információk a bfnp.hu honlapon található. **VA**

„Tanterem” a folyó partján

Alsószeremenyén áll a Mura–Dráva–Duna menti River’scool hálózat harmadik állomása

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (BfNPI) partnerként részese volt a már sikeresen lezárult coop MDD projektnek, melynek célja a bioszféra-rezervátum koncepciójának kidolgozása volt öt országot érintően, a Mura, a Dráva és a Duna mentén. Osztrák, horvát, szlovén, szerb és magyar természetvédelmi szakemberek sok éve munkálkodtak e fontos cél érdekében, és már vannak is kézzel fogható eredmények.

Ezek egyike a a folyó menti River’scool hálózat, mely azért jött létre, hogy lehetőséget nyújtson a bioszféra-rezervátum és a dinamikus folyó menti táj megismerésére. Az elnevezés angol szójátékát talán érdemes kibontani: utal egyrészt a folyóra, másrészt az iskolára (School), harmadrészt pedig fiatalos szlenggel arra is, hogy ami a folyók mentén történik, az cool, vagyis igazán király.

A BfNPI területén az alsószeremenyei csónakkikötőnél létesült az első magyar River’scool, egy természetben működő szabadtéri tanterem.

– A Mura, Dráva és Duna folyók egyedülálló, európai jelentőségű folyami tájat alkotnak – mondta el Gerencsér Beáta

projektkoordinátor. – Célunk, hogy az ide látogató gyerekek vidám, játékos foglalkozásokkal saját maguk tapasztalják és ismerjék meg a folyók világát és betekintést nyerjenek a védett területek mindennapjaiba. Fontos, hogy amit itt felfedeznek, megélik, megtapasztalnak, az hatással legyen a szívükre, akkor jó munkát végeztünk. A coop MDD projekt keretében az öt országban összesen nyolc hasonló szabadtéri iskola jött létre, melyek mindegyike más-más érdekes témát mutat be a vendégeknek. Ausztriában, Bad Radkersburg közelében, a Murán van az első megálló, ott a folyók helyreállítása a téma. A miénk a harmadik a sorban, itt a folyó dinamikája, az árvízvédelem és az

Szabadtéri tanterem a folyó partján, Alsószeremenyénél.

árterek élővilága kapja a legnagyobb hangsúlyt. A sikert nagyban elősegíti, hogy a „tanterem” a folyó partján és a bioszféra-rezervátum területén található.

Az iskola középpontjában egy tűzrakóhely áll négy hosszú, evezőlapát alakú paddal,

szabadtéri tanórára épp olyan remek helyszín, mint az esti szalonasütéshez. De vannak asztalok is, ahol a rendelkezésre álló mikroszkópok, nagytűk, rovarmegfigyelők, iránytűk segítségével laboratóriumi szinten is ismerkedni lehet a természettel. És

ha egy osztályközösség tagjainak a tudomány esetleg nem is lenne annyira vonzó, a kerékpáros vagy vízi túrázásra talán már kevesebben mondanak csipőből nemet. Mert a Rivers’cool hálózat fontos értéke az is, hogy helyszínei kenus vagy biciklis

túra keretében is megközelíthetők, sőt végigjárhatóak.

Alsószeremenyén pedig a csónakkikötőnél engedéllyel kempingezni is lehet, így a programnak nem kell véget érnie este, éjszaka pedig kipróbálhatóak az ugyancsak rendelkezésre álló vadkamerák is. **VA**

Vízitúra-bázis a Mura partján

A murai vízi turizmus fejlesztése érdekében további bővítéseket kezdeményezett az alsószeremenyei csónaklerakóhelyen a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság. A beruházások részben a PaNaNet-program, részben a Mura–Dráva–Duna bioszféra-rezervátum fejlesztési projektje keretében valósulnak meg.

Lelkes András, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság tájegységvezető természeti öre elmondta: Muraszeremenye térségében 2013-ban épült meg a csónakkikötő és -lerakóhely, ami jelenleg a legalapvetőbb szolgáltatásokat nyújtja a vízi túrák résztvevői számára.

A Mura partjára telepített bázis épülete főként tárolóként és pihenőhelyként funkcionál, ám a szolgáltatások bővítése többször is felmerült már igényként. A Murán zajló vízi turizmus viszonylag új keletű, hiszen az egykori jugoszláv–magyar, majd horvát–magyar

határfolyón a rendszerváltást követő évekig tiltott volt bárminemű tevékenység. Az első vízi túrázók kenukkal vették birtokukba a folyót, majd a rafting népszerűvé válásával a csónakkal közlekedő turisták is megjelentek a vízén.

– Én magam is akkoriban kerültem erre a vidékre, amikor az első vízi túrázók megjelentek a Murán – mondta Lelkes András. – Csodálkoztam is, hogy a helyiek korábban nem fedezték fel, amire persze magyar ázatot adott a határsáv megléte. A Murához képest a Rábán, a Szigetközben vagy

a Felső-Tiszán, de még a szintén határfolyónak számító Dráván is jóval komolyabb turizmus alakult ki. A helyiek jelentős része gyakorlatilag úgy élte le az életét, hogy nem volt a Murán. Ezt a helyzetet változtatta meg a vízi túrázók megjelenése, akik éppen a Dráváról váltottak át a Murára.

Lelkes András azt mondja, néhány vízi túrázásban érdekelt vállalkozó mellett az önkormányzatok ismerték fel a Murában rejlő lehetőségeket. Az első fejlesztések az ezredforduló táján indultak, majd az azóta eltelt két évtizedben folyamatosan alakult ki az infrastruktúra. Ebben a BfNPI is szerepet vállalt, s miután a Mura közel ötven kilométeres zalai szakaszán korábban nem volt kenuk és felfújható rafting-csónakok biztonságos fogadására alkalmas kikötőhely, Muraszeremenye térségében építettek egyet.

– Elsősorban a nagyobb méretű csónakos vízi túrázók érdekében történt ez, hiszen kenuk szinte bárhol vízre lehet tenni, ahol a partszakasz megközelíthető – sorolta tovább Lelkes András, majd hozzátette: a raftingcsónakok megjelenése a Murán új ágát teremtette meg a turizmusnak.

Miután a Mura az úgynevezett „vadvíz1”, azaz rafting szempontjából a legenyhébb kategóriához tartozó folyó, így azt – természetesen megfelelően képzett túravezető irányításával – a vízi túrázásban kevésbé gyakorlottak számára is ajánlják. Ennek nyomán családok, baráti társaságok, munkahelyi kollektívák fedezték fel maguknak a folyót.

– A muraszzeremenyei bázis az ő igényeik kiszolgálására jött létre – magyarázta Lelkes András. – Van egy vízöblítéses mosdó, egy nagyobb terem, ahol le lehet ülni, illetve a közvetlen környezetben erdei bútorokkal kialakított pihenőhely is található. Ennek a bázisnak a bővítését tervezzük most megvalósítani, részben a

PaNaNet-program, részben a Mura–Dráva–Duna bioszféra-rezervátum fejlesztési projektje keretében. Előbbi révén szeretnénk az épület tetejére napelemtáblákat elhelyezni, amely a bázis és a csónaklerakóhely megvilágításához, illetve a mobiltelefonok töltéséhez szükséges energiát biztosítaná. Emellett telepített és mobil hódlesek alakítottunk ki, illetve a bázis biztonsága érdekében térfigyelő rendszert is terveztünk, amely vadkameraként egyben alkalmas lenne a szabad szemmel csak ritkán látható állatfajok, például a hódok és vidrák megfigyelésére is. A projekt keretében kenuszállító utánfutó beszerzését is tervezi igazgatóságunk.

GYF

Lelkes András a vízitúra-bázis épülete előtt.

Impresszum

Ez a kiadvány az INTERREG V-A Ausztria Magyarország Program – ATHU003 számú – PaNaNet+ című projekt keretében készült.

Kiadja a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
8229 Csopak, Kossuth u. 16. Telefon: +36/87/555-260.
E-mail: bfnpi@bfnpi.hu. Honlap: www.bfnpi.hu
Felelős kiadó: Puskás Zoltán igazgató
Szerkesztés: Zalai Hírlap Szerkesztősége
8900 Zalaegerszeg, Ady u. 62.
Levélcíme: 8901 Zalaegerszeg, Pf.: 25.
Telefon: 92/502-200. E-mail: zalaihirlap@zalaihirlap.hu
Nyomtatás: Oláh Nyomdaipari Kft.
1756 Budapest, Pf.: 45. Tel.: 1/278-5000.
E-mail: olahnyomda@olahnyomda.hu

Vizes élőhelyek fejlesztése

Szakmai kirándulás a Rábán létesített hallépcsőkhöz Burgenlandba és Steiermarkba

Szakmai tanulmányúton vettek részt tavaly októberben az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai a „WeCon – Vizes élőhelyek ökológiai hálózatának fejlesztése az osztrák-magyar határrégióban” elnevezésű nemzetközi projektjének köszönhetően Burgenlandban és Stájerországban.

Az utazás célja az ausztriai hallépcsőkkel és duzzasztókkal kapcsolatos jó példák megismerése volt. A Rábát, a Pinkát és a Répcét erőművek duzzasztógátjai szabdalják fel, alakítják át és állják útját a halak vándorlásának. A folyókon több helyen készültek hallépcsők, amelyek arra hivatottak, hogy átjárhatóvá tegyék ezeket a gátakat. A WeCon projekt célja,

hogy olyan megoldásokat dolgozzanak ki a szakemberek, amelyekkel ezen emberi beavatkozások természetkárosító hatásait mérsékelni tudják.

A tanulmányút során megtekintették többek közt a Neumarkt an der Raab közelében lévő vízerőművet. Az itt található hallépcső vízelátottságát a Grieselbach patak vizével támogatják meg.

Az egyik főmederhez visszacsatolt, korábbi Rába-holtág Hohenbrugg-Welten-Schiefernél.

Megtudhatták azt is, hogy az új erőmű kialakítása mellett nyolc egyedi intézkedést hoztak vízgazdálkodással kapcsolatosan, melyek egyszerre szolgálják a helyi

árvízvédelmet és természetvédelmet; például a korábban lefűződött holtágakat visszacsatolták a Rába főmedréhez. Ausztriában a műtárgyak értékelését egy 1-től 5-ig terjedő skálán végzik, ahol az 1 a legjobb, 5 a legrosszabb érték. Neumarktnál a hallépcső 2-es besorolással rendelkezik, ami funkcióját tekintve azt jelenti, hogy szinte az összes halfaj, majdnem az összes fejlődési stádiumában átjuthat rajta. Fontos a hallépcsők rendszeres karbantartása is, mivel ősszel az uszadékfa könnyen elzárhatja őket, a gallyak, fadarabok ékké alakulhatnak, és így átjárhatatlanná teszik az utat a halak számára. A karbantartásért általában az erőmű működtetője felel.

Az említett vízi erőmű mellett a doiberbachi, feldbachi és gniebigi hallépcsőket is helyi vezetővel vizsgálták meg.

A szakemberek ellátogattak még a Hohenbrugg-Welten-Schiefer természetvédelmi területre is. Itt az 1965–68-as szabályozás miatt kiszáradt két holtágat kötötték be újra a főmederbe. A Rába ezen szakasza ökológiai értelemben nem a legjobb folyamszakaszok közé tartozik, azonban a mederben hagyott fákkal próbálják természetközelivé tenni az áramlási viszonyokat. Tizenegy fenékküszöböt építettek be, hogy a korábbi 1,5 méteres átjárhatatlan szintkülönbséget leküzdjék az újonnan ráfűzött holtágakon

keresztül, melyek árvizek esetén is stabilizálni képesek a medret. A projekt részeként 18 hektárt visszavásároltak a gazdától, ahol réteket és más természetvédelmi szempontból értékes vizes élőhelyeket hoztak létre. A holtágakat tavasszal felduzzasztják és ősszel leapasztják, ami hasonló állapotot teremt, mint a korábbi természetes áradások esetében, ahol a dévérkeszegek, a csukák és a pontyok a parti növényzetben tudtak lelvni. Érdekes, hogy a helyben ritka törpegém is költ itt. A projekterületen kisebb állóvizek is találhatóak, melyek kétélteűk remek élőhelyeként szolgálnak, így ezeket nem kötik be az újonnan kialakult vízáramlásba.

A program során nagyon sok értékes tapasztalattal gazdagodtak a szakemberek a hallépcsők működésével kapcsolatban, valamint interdiszciplináris ismeretekre tehettek szert a magyar és osztrák szakemberek révén. Remélik, hogy a tanulmányút tapasztalatait a WeCon projekt keretében sikeresen tudják alkalmazni, és lehetőség nyílik majd a meglévő hallépcsők fejlesztésére és az újonnan épülő optimalis kialakítására.

Újszerű halátjáró a gniebigi Lugitschmühlénél, ahol helyhiány miatt egy csigaformájú „halcsavart” építettek be a műtárgyba

PaNaNet+ tanulmányút Montenegróba

Huszonöt természetvédelmi és turisztikai szakember utazott az Őrségi Nemzeti Park szervezésében, az INTERREG V-A Ausztria–Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program által támogatott PaNaNet+ projektnek köszönhetően öt napra Montenegróba. Montenegróban összesen öt nemzeti park található, mely az ország területéhez képest meglepően nagy szám. Ez tett minket kíváncsivá, hogy a montenegróiak mit gondolnak a természetvédelemről.

Az Őrségi, a Balaton-felvidéki, a Fertő–Hanság és a Neusiedler See–Seewinkel Nemzeti Park, továbbá magyar és osztrák natúrparkok,

természetvédelmi civil szervezetek, ökoturisztikai vállalkozások szakemberei vettek részt azon a tanulmányúton, amely Montenegró két

emblemikus nemzeti parkjában, a Durmitor és a Skodra-tó Nemzeti Parkban zajlott 2019. augusztus 21. és 25. között. A tanulmányút során a szakemberek a vadvízi evezés európai fellegvárának tekintett Tara folyó kanyonjában a helyi ökoturisztikai vállalkozások szolgáltatásaival, működésével, a nemrég alapított Piva Natúrpark tevékenységével ismerkedtek. A folyó melletti táborhely jelentős fejlődésen ment át az elmúlt években, néhányfős családi nyaralóból nemzetközi turisztikai központtá vált. A vadvízi evezés szervezetsége kimagasló színvonalú volt. Minden csónakban szakavatott túravezetők ültek. A vendéglátásban is odafigyeltek a helyi értékek bemutatására, a hagyományos konyha csak helyi alapanyagokat használ.

Fotópont a Durmitor Nemzeti Parkban.

A Durmitor Nemzeti Park hegyvilágát a nemzeti park természetvédelmi őr segítségével fedezték fel a résztvevők egy 900 méter szintkülönbséget legyőző túrán, ahol nem csak növények és állatok sokaságát ismerték meg, de sok apró ötlettel is gazdagodtak. A Skodra-tó Nemzeti Park igazgatójának tájékoztatója és a közreműködésével rendezett munkamegbeszélés során ismereteket szereztek a montenegrói

nemzeti parkok felépítéséről, hálózatosodásáról és az ökoturisztikai vállalkozásokkal, utazási irodákkal való szoros, szervezett és eredményes együttműködéséről. A Balkán-félsziget legnagyobb taván szervezett hajókirándulás során betekintést nyerhettek a terület gazdag madárvilágába és tájképi értékeibe.

Bár a térképet nézve Montenegró nem tűnik távoli országnak, mégis a rossz

úthálózat miatt 12 óra utazás szükséges, hogy ezeket a gyönyörű tájakat megismerhessük. Ennek ellenére a szakemberek úgy érzik, hogy sok hasznos tapasztalattal és új ötlettel tértek haza, melyeket a nyugat-pannoniai védett területek hálózatának építése során hasznosítani fognak.

Piva Kanyon. A szakemberek a nemrég alapított Piva Natúrpark tevékenységével is ismerkedtek.

Burgenlandi természetnaptár

Együtt kutatják az éghajlatváltozás hatásait

A szikrai (Siegraben) natúrparkiskola számos ismert személyiséggel együtt elültette a tíz évszakos sövényét.

A burgenlandi természetnaptár a burgenlandi natúrparkok regionális projektje. A tíz évszakos sövény segítségével a natúrparkiskolák és -óvodák diákjai, tanárai és szülői közvetlenül az osztályterem előtt figyelhetik meg a levélhajtásokat, a virágzást és a gyümölcserést. A gazdálkodók, az erdészek és minden természet iránt érdeklődő részt vehet a megfigyelésben a Naturkalender Burgenland alkalmazással.

Néhány évtizeddel ezelőtt még széles körben elterjedt volt az év folyamán történő természeti jelenségek leírása, mint például a levélhajtás, virágzás, a gyümölcs érése, a fecskék visszatérése vagy a mezőgazdasági szezon ideje. Jelenleg reneszánszát éli a természet fejlődésének figyelemmel kísérése és leírása az utóbbi években észrevehető globális felmelegedés miatt, és ez egyre fontosabbá is válik a természet és az éghajlat kutatásában. A fenológia a növények és állatok szezonális ciklusát, valamint az időjárás vagy az éghajlat kapcsolatát vizsgálja. A növények a talajhoz közeli légkör nagyon érzékeny mérőeszközeiként működnek, és egyre korábbi virágzással vagy

gyümölcseréssel reagálnak az utóbbi évek „örült” hőmérsékletváltozásaira.

Együtt kutatni azt, hogy az éghajlatváltozás hogyan befolyásolja az állatokat és a növényeket

A Naturkalender Burgenland alkalmazással több tucat, a burgenlandi natúrparkrégiókra jellemző állat- és növényfaj fényképezhető le, és aktuális fejlődési fázisaik dokumentálhatók. Ezt rendszeresen megrtve látható, hogy az éghajlatváltozás hogyan befolyásolja az

állatokat és a növényeket, és milyen kapcsolat van az éves időjárási viszonyok és a biodiverzitás között.

Segítségnyújtás öt másodperc alatt az éghajlati kutatásokhoz és a gazdák számára

Minden megfigyelés és minden fénykép értékes hozzájárulást nyújt a természeti és éghajlati kutatásokhoz Ausztriában és az egész világon. A megfigyelések az európai fenológiai adatbázisba folynak be, amelyet a Meteorológiai és Geodinamikai Központi Intézet

(ZAMG) tart fenn. Ezáltal felhasználhatók lesznek az éghajlati kutatásokhoz az egész világon. Ezenkívül az alkalmazásban tett megfigyelések a fekete bodzára és társaira vonatkozólag beáramlanak egy számítógépes modellbe, amelynek segítségével osztrák gazdálkodók száza az olyan években, melyekre a rét korai fejlődése jellemző, rugalmasan reagálhatnak és korábban tudnak kaszálni. Ily módon minden felhasználó ténylegesen segít abban, hogy a gazdák jó takarmányt arassanak le, hogy a rétek színesek, változatosak és fajokban gazdagok maradjanak. Végül a virágzás vagy az érés dátumai segítik a natúrparkok látogatóit abban, hogy a legszebb napokban tekinthessék meg a természeti látványosságokat – mint például a sárgabarack-virágzást!

A természetnaptár címlapja.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

www.naturkalender.at/regionalprojekte/naturkalender-burgenland

PaNaNet útmutató címlapja

Irány Nyugat-Pannónia

30 kirándulás az Alpok és a puszta között

FRISSEN JELENT MEG AZ ÚJ PANANET-ÚTMUTATÓ „Irány Nyugat-Pannónia – 30 Kirándulás az Alpok és a puszta között” címmel. A könyvet kétnyelvű változatban adta ki a Regionalmanagement Burgenland, és bemutatja a PaNaNet védett területek természeti sajátosságait az adott természetvédelmi terület három különleges helyszínén keresztül (egy hely, ahol letérdelünk, egy hely,

ahol időt töltünk és megpihenünk, egy hely, ahol kísérletezünk). A könyv célja, hogy kísérőként szolgáljon a védett területeken, valamint új és érdekes hozzáférést biztosítson a PaNaNet hálózathoz. Világosan megmutatja, hogy a nyugat-pannon régió – az Alpok és a puszta között – közös természeti örökségünk.

Minél többet megismer a látogató a 30 leírt helyből a PaNaNet védett területeken,

annál jobban kirajzolódik Nyugat-Pannónia egyedi jellege. Minden védett terület színes kóddal van ellátva a könyvben, ezért gyorsan megtalálható. Az általános leírás mellett a kiadványhoz tartozik egy háromrészes összecsukható kártya, amelyen három különleges hely található. A térképen egy idővonal jelzi, mikor érdemes a helyszínekre utazni. Annak érdekében, hogy a látogató képet kapjon arról, mire

INGYENESEN KÉRHETŐ:

andrea.sedlatschek@rmb-sued.at

is számíthat az adott helyszínen, a kártya hátulja fotókat, érdekes háttérinformációkat és rövid történeteket tartalmaz.

PaNaNet
PannonianNatureNetwork